

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 tözsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.
Politikai lap.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földmivéseknek és szeré-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

Hazudik.

Somogyvármegye legutóbbi közgyűlésén föllált a csupaszképi cingár őrgrof Pallavicini György s afölötti tehetetlen elkeseredésében, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága óriási többséggel szavazott bizalmat gróf Tiszának és kormányának a kormányelnökről a közetkező véleményt mondta:
 »Gróf Tisza István nemcsak a törvényszéki tárgyalást próbálta befolyásolni, hanem még tanukat is akart kedvező vallomásra bírni.«

Az őrgrofnak ezt a vakmerő állítását nem vették komolyan, mert egy naiv, tapasztalatlan gyerekpolitikus ajkáról hangzott el. A lapok azonban »nagyeset«-et csináltak belőle, s így a miniszterelnök abba a kényszerhelyzetbe jutott, hogy a dologgal foglalkozék. Gróf Tisza István, aki személye ellen intézett minden sérelmet fegyverrel szokott megtorolni, ezuttal fölöslegesnek tartotta az elintézésnek ezt a módját. Hanem röviden és velősen úgy intézte el, hogy a Bud. Tud. című félhivatalos lap tudósító útján kijelentette, hogy aki azt állítja róla, hogy a Déspör alkalmával bárkit arra igyekezett rábírni, hogy ne igazat valljon — egyszerűen hazudik.

Most már mindenki azt várta, hogy Pallavicini hitelesen bizonyítani fogja vakmerő állítását. E helyett mi történt? A nemes őrgrof nagy kinjában apósához az interviugyártó gr. Andrássy Gyulához szaladt, s Tiszadobon kisütötték azt a világra szóló bölcseséget, hogy gróf Pallavicini nem azt mondta, hogy gróf Tisza »bárkit is igyekezett volna rábírni, hogy ne igazat valljon,« hanem csak azt állította, hogy »nemcsak a törvényszéket akarta befolyásolni, hanem még tanukat is akart kedvező vallomásra bírni.«

Minden józanul és tisztességesen gondolkodó ember tudja, hogy ha valaki egy tanut kedvező avagy kedvezőtlen vallomásra akar bírni, s megakarja akadályozni, hogy a saját benyomása és tényismerete szerint tegye meg vallomását — egyenlő azzal, mintha hazug vallomásra akarná bírni.

Őrgrof Pallavicini eme viselkedése nem annyira körmönfont, mint inkább gyáva meghunyászkodás gróf Tisza erélyes föllépésével szemben. A koalicio levitézlett lovagjai — még ha őrgrofik is — rágalmazni tudnak, de a bizonyítás elől megszöknek.

— Az ujvidéki szociálisták harca. Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár tavaszi választásakor a szociáldemokrata párt jelöltjei 183 szótöbbséggel győztek a keresztényszociálistákkal szemben. A választást vezetők mégis az utóbbi, vagyis a kisebbség jelöltjeit jelentették ki megválasztottaknak. Még pedig azért, mert a szociáldemokraták figyelmen kívül hagyták a törvény ama rendelkezését, hogy a jelöltek neve mellé tartozkodási helyét is föl kell tüntetni. Az utóbbiak azzal a logikus védelemmel álltak elő, hogy az ujvidéki jelöltek mellé nem tették ki ugyan tartozkodási helyöket, de mivel a környékeliknél minden egyesnél meg volt a község neve jelölve,

önként értetődik, hogy az a jelölt, akinek neve mellől hiányzott a lakóhely, csakis ujvidéki lehetett. A választást tehát megfélebbzték a m. kir. állami munkásbiztosító hivatalhoz, mely az ügyet megvizsgálván, a választást megsemmisítette, s így a szociáldemokratáknak adott igazat. Egyben elébe vágott a központ a keresztény szociálisták ama szándékának, hogy 2 orvosi állást a saját embereikkel töltsék be, amennyiben eme állások betöltésének jogkörét az új választásból kikerülő igazgatóságra ruházta.

Bácsmegeye gabonatermése.

Bácsmegeye gabonaterméséről ezidén oly tudósítások jelentek meg a napi és szaklapokban, melyek nem fedezik a való tényeket.

A földmivelési miniszteriuba érkezett hivatalos jelentések egynemelyikéről is megállapíthatjuk, hogy a gazdasági tudósító urak között még most is vannak olyanok, akik föladatuk lelkiismeretes s szakavatott teljesítésére képtelenek. A jelentéseket felületes és a viszonyoknak meg nem felelő módon küldik be.

De legjobban ütközünk meg azokon a »magánjelentéseken«, melyeket egyes kereskedők és birtokosok küldenek a börzén dolgozó gabonakereskedőknek és bizományosoknak. Ezeknek a jelentéseknek egyenesen az a céljuk, hogy hamis képét adják a termés állapotának s így az árképződést ferde uton befolyásolják.

Hogy a bácskai gabonatermés iránt érdeklő körök tisztán láthassák a valódi állapotokat, vármegyénk gazdatársadalmának több vezetőtagjához fordultunk fölvilágosításért. Az értékes és érdekes, de mindenek előtt teljesen megbízható jelentéseket itt adjuk:

Bácsborsód aug. 11. A gabonatermést illetőleg *buzánál* a szemhozam speciel itt, a mi urodalmi bérleti földjeinken *átlag* legkevesebb: 16 méter mázsát hozott. Van egyes hely, a hol több is volt a hozam. A sok esőzés, azonban, ott, a hol éppen, a rossz időjárás folytán, kénytelenek voltunk a kereszteteket tovább fekvé hagyni, kicsirázta a buza feléket.

A *zab* hozama még több eredményt mutat. És e mellett a *szalma* is erős és elég hosszú, kivált ott, a hol: *mütrágyázás* alkalmaztatott.

A »*kapás*«-félélből, különösen, a *tengeri* már megelégette a sok esőt; a »*burgonya*« is. Csak a *répa* szereti a sok furdést.

A *gyümölcs* igazán »*rengeteg*«, kivált a *szilva*. Egyéb is elég bőtermést ad; csak a »*dió*« maradt el, az ápr. és májusi fagyok miatt. *Szöllő* még szépen mutatkozik. A *fü-féle* (*gyep, kaszálló*) is dusan mutatkozott. A »*gyepeket*« itt az én kastély-udvaromban, már hatszor kaszáljuk. A mi egyrészt a *rendes trágyázás* folytán ilyen hálás. »*Féreg*«-féle (egér, patkány) kevés, hanem sok a *görény* és »*róka*«. Legtöbb az elvadult *házi macska*. — **Latinovits Frigyes** főrendiházi tag.

Szabadka, aug. 10. A cséplési eredmények még *ugyanezen gazdaságban is igen változók* 2000 □-öles lánconként *buzánál* 8-tól 16-ig, *árpánál* 12-től 20-ig, *zabánál* 6-tól 12-ig váltakozik, mely *óriási eltérések teljesen szokatlanok és az idejében kapott pásztás esővel függnek szorosán össze*. **Törley Gyula.**

Palánka, aug. 11. A palánkai m. kir. állami csikótelep ez évi remélhető gabonatermés eredménye az eddigi cséplések szerint lesz:

Buzából katasztrális holdanként 1050 klgr., *Rozs* 820 klgr., *Őszi árpa* 850 klgr., *Zab* 1000 klgr.

Ami a környék gabonatermését illeti, becsléseim szerint a fenti eredménynél már a külterjesebb gazdálkodás miatt is, legalább 2—2 mázsánál kevesebb termés remélhető katasztrális holdanként. **Marton István** áll. jószágfelügyelő.

Bácsalmás, aug. 10. Az idei buza termés *várakozás felüli*. Ugyanis kat. holdanként 12—16 mm. között váltakozik, de úgy hiszem nem csalódom ha az átlagot 14—15 mmra becsülöm.

A buzáknak 20—30%-a egy kissé üszkös; általában pedig a sok eső következtében halvány és így nem eléggé acélos.

A *zab* gyengén fizet; erre nézve még nem lehet biztos becslést jelezni; jelenleg 8 mmra becsülöm kath. holdját.

A *tengeri* a sok esőtől teljesen zöld és félő, hogy már az idén nem érhet be, s így megint nagyon sok hibás tengerink lesz. — **Rosenberg Emil.**

Szenttamás, aug. 10. A buza és *árpa* kaszálása június 28-án kedvező időjárás mellett kezdődött és 3 hét alatt befejeződött.

A *zab* kaszálása július 15-én kezdődött. A sok eső a minőségre *káros hatással volt*.

A termés holdanként számítva *buzánál* 10 m. m. igen jó minőségű; nagy részben már lecsépelve.

Rozsnál 8 m. m.; le van csépelve. *Árpa* tavaszi 9 m. m., le van csépelve. *Zab* már le van aratva, sok eső miatt *gyenyed minősége gyöngye*, 7 m. m., várható. *Tengeri* jól áll; azonban sok meleg nap kívánatos, hogy megérhessen.

Burgonya igen szép; bő termés várható.

Mohar kitünően fejlett. — **Ivánits Izidor.**

Kula, aug. 12. A kulai határban a buza *aratását* nagyobb részt bevégezték a cséplés is megkezdődött, az eredmény nagyon kedvezőnek mutatkozik, helyenként kat. holdanként eléri a 15—16 m. mázsát, átlag 12 m. mázsát lehet számítani, és így nálunk *nemcsak az országos termésátlagot*, mely a legutolsó miniszteri jelentés szerint 7-30 m. m. tesz ki, hanem a bács bodrogmegyei átlagot, mely 9-25 m. mázsát tesz ki, *jóval meghaladja*.

A minőség bár a gyakori esőzések miatt a *színe fakó*, mégis *kielégítőnek mond-*

ható és a hektoliterenkénti átlagsúly kilogramokban kifejezve 79—80.

Ellenben a *zabtermés* általában gyengének mondható, a zabtermés Kula vidékén már évek óta nem sikerült.

Az országos átlag 7.58 a bácsbodrogmegyei átlag 6.76. A mi vidékünkön az átlagos zabtermés egyes kivételes esetektől eltekintve, még a bács bodrogvármegyei átlagon (6.76) alul marad, — minősége alig kielégítő.

Az *árpa* helyenként jól sikerült, helyenként *gyöngye*, a termés eredmény azonban a bácsbodrogmegyei átlagot 9.70 eléri, — a minősége azonban nem kielégítő, miután a gyakori esőzések folytán szorult szemek vannak és sárgás színű.

A *kukoricza* szépen fejlődik bár a gyakori esőzések és a hűvös időjárás a csőképződésre káros hatással volt. Helyenként a drótféreg is okozott kárt. A levézet általában zöld és dus és ilyen helyeken a szemfejlődés kielégítő.

A *cukorrépa* a mi vidékünkön előzőre termelnek nagyban, különösen a cservenkai Angol-Magyar cukorgyár részére, a cukorrépa általában kielégítőnek mondható, levélete buja, gyökérképződése erőteljes, gazdáink nagy reményeket fűznek az első cukorrépa terméshez. — **Dr. Schneider Károly.**

Szond, aug. 12. Szond és szomszédos vidékén a termés átlaga 12 mm. *buzában* és 8—12 mm. *zabban* tehető. *Rozs,* *árpa* csak elenyésző kis területen vettetik. Fenti számok — azt hiszem — a termés-eredmény hű képét nyújtják, bár a rossz idő következtében, a cséplési munkálatoknak csak kis részét végezték még el. — **Ertl József.**

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1913. aug. 13.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta legjű. *Szemző István* főispán elnöklésével rendezes havi ülését, melyen jelen voltak: *Latinovits Pál,* *Evetovits János,* dr. *Rései Ede,* id. *Szemző István,* dr. *Molnár Károly,* dr. *Lebach László,* *Scultéy Ferenc* alispán, dr. *Szabovlyevits Dusan* főjegyző, dr. *Deák Béla* vm. főügyész, *Fodor Mihály* kir. pénzügyigató, *Sztankovits György* műszaki tanácsos, dr. *Frank Mihály* árvaszéki elnök, dr. *Spitzer István* vm. főorvos, *Gramling Kornél* kir. főügyész, *Faragó János* kir. tanfelügyelő, *Balku Gyula* közigazgatási előadó és *Schick Ernő* bizottsági jegyző.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti: A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter ur *Rácz Anna* és *Axe Izor* okl. polg. iskolai tanítókat a *palánkai,* *Leskó Olgát* az *apatini,* *Fülep Sándort* a *topolyai,* *Ugray György,* *Földesy István,* *Ignácz Dezső,* *Pataj Iza* és *Macs-kovits Máriát* az *óbecsei* áll. polg. fiu, illetve leányiskolához kinevezte, *Diitler Róza palánkai* áll. polg. iskolai tanítónőt pedig hasonló minőségben *Belényesre* áthelyezte.

Jelentem továbbá, hogy *Kulán* egy áll. jellegű polg. fiu és leányiskola szervezése az 1914. évi szeptember hó 1-től kezdődő hatállyal elrendeltetett.

Végül jelentem, hogy az elmúlt hónapban a nem állami tanítói fizetéseknek az új törvények értelmében való rendezése céljából 12568 kor. államsegély folyósított.

Sztankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke jelenti: Az állami és törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota általában *kielégítő.*

A múlt évről hátramaradt és a folyó évi fentartási kavics szállítása folyamatban van, egyes utvonalakon folytatólag felülvizsgálatot és átvetetett.

Az engedélyezett utépítések közül:

1. A *piros-ujvidéki* tvh. közut 0—4.54 km. szakaszán az építési munkák a folytonos esőzések miatt nagyrészt szüneteltek. A hengerelés gőzhengerrel ugyan megindult, de az átázott talaj miatt be kellett szünetelni.

2. *bács-zsablya titeli* tvh. közut 43969—6000 63.00—6800 és 70—76107 km. szakaszán *Ókér-Temerin* és *Zsablya* között a hengerelés több

helyen befejeztetett. A kőanyag szállítása, alapkövezés és kavicssterítés nagy erővel folyamatban van és a hengerelés ezen munkákkal együtt halad előre, úgy hogy a munka befejezése a folyó év folyamán várható.

3. A *zsablya-zsablyai* révhez vezető 12.887 km. hosszú tvh. közuton a hengerelés befejezéséhez közeledik úgy, hogy csak a padka rendezés marad hátra, amely a jövő hó folyamán az összes utépítési munkákkal együtt lesz befejezhető.

4. a *kula-bácskereszturi* tvh. közut 1.316—11654 km. szakaszán az összes utépítési munkák befejeztettek és ezen utszakasz a közforgalomnak átadatott.

5. a *kula-hódsági* tvh. közut 11.488—26.44 km. szakaszán a kőfuvarozás a folytonos esőzés miatt lassan halad előre. Az alapkö 9 km. a kavics 6 km. hosszban kiszállítottatott úgy, hogy a kőpálya beépítése *Liliomos* községben megkezdődött.

6. a *veprődi* vasuti állomáshoz vezető tvh. közuton a kőpálya beépítése befejeztetett, a hengerelés megindult ugyan, jelenleg azonban az átázott puha talaj miatt szünetel.

7. a *csanópolyai* vasuti állomáshoz vezető tvh. közuton az összes utépítési munkák befejeztettek s az ut a közforgalomnak átadatott.

7. A *pinced-verbászi* tvh. közut 0,0—21.086 km. szakaszán az utépítési munkák lassan haladnak előre, miért is vállalkozó cég annak nagyobb erővel való folytatására és a kőanyagnak sürgős szállítására újból és a legerélyesebben hivatott fel.

9. A *zombor-palánkai* tvh. közut 11.39—26.99 km. szakaszán a vállalati munkák a padka rendezés kivételével befejeztettek. A házilagos hengerelés folyamatban van, de az esőzések folytán fellágyult talaj a hengerelés befejezését akadályozza. Kedvező idő beálltával azonban a hengerelés és a padka rendezés is befejezhető lesz.

11. A *hódság-bácsi* tvh. közut 0—16 km. szakaszán az alapkövezés az egész ut hosszában kész, a kavicsolás 8 km. hosszban hiányzik. Vállalkozó terhére az államépítészeti hivatal által beindított munkák és kőanyag szállítás nagy erővel folyamatban van úgy, hogy remélhető, hogy ezen utépítés még ez évben befejezhető.

11. A *bács-bácsujlaki* tvh. közut 0—15 km. szakaszán az utépítés 10 km. hosszban kész, 3 km. hosszban az alapkö lerakatott és bekavicsoltatott, 2 km. hosszban pedig a kőszállítás folyamatban van.

12. A *bács-vajszkai* tvh. közut 0,0—10.6 km. szakaszán az utépítés 1.5 km. hosszú hengerelés és a padka rendezés kivételével kész, a hengerelés az esős idő miatt nagyrészt szünetelt.

13. A *dunagálos-petrőc-ósovői* tvh. közut 0,6—20.6 km. szakaszán az utépítési munka 2 km. padka rendezés kivételével befejeztetett, az ut pedig egész hosszban a közforgalomnak átadatott.

14. a *kisgombosi,*

15. a *bácsordasi,*

16. a *boróci* és

17. a *dernyei* vasuti állomásokhoz vezető utak építése a hengerelés kivételével, amely a felázott puha talaj miatt nem volt eszközölhető, befejeztettek.

18. az *ujpalánkai* vasuti állomáshoz vezető tvh. közut építése házi kezelésben folyamatban van, az alapkö lerakás és kavicsolás folyamatban van.

19. a *szabadka-topolyai* tvh. közut 26.692—29.504 km. szakaszán az összes utépítési munkák befejeztettek, az ut pedig a közforgalomnak átadatott.

20. a *baja-bezdáni* tvh. közut 31.75—38.5 km. szakaszán *Béreg-Küllöd* és *Bezdán* között a földmunka befejezéshez közeledik és a kő szállítására vállalkozó megsürgöttetett.

21. a *kunbaja-bácsalmási* szőlők vasuti állomáshoz vezető tvh. közuton a földmunka kész. A kőanyagok teljesen kivannak szállítva, az alapkövezés és kavicssterítés folyamatban van úgy, hogy ezen utépítés még ez évben lesz befejezhető.

22. az *ujvidék-szegedi* tvh. közut 26.7—36.7 és 38.818—45.345 km. szakaszain *Temerin-Bácsföldvár* és *Óbecse* között a földmunka kész, a kőanyag szállítása folyamatban van.

23. a *futak-cserevici* révhez vezető tvh. közuton az építés a hengerelés padka rendezés és korlát felállítás kivételével kész. A Duna jelenlegi árvize által okozott partszakadás az ut végszakaszához és a révlejáróhoz oly közel állott, hogy azok elmosásnak voltak kitéve, miért is ezen elmosás elleni biztosítása céljából szükséges kárvédművek az *ujvidéki* folyamánérnöki hivatal által és az államépítészeti hivatal közreműködésével azonnal munkába vétettek, azok jelenleg folyamatban vannak és a legsürgősebb munkák annyira elkészültek, hogy a fenyegetett további partbeomlás, illetve utelmosás ez idő szerint biztosítva van.

24. a *kerény-kisszapári* tvh. közut 0.0—9.45 km. szakaszán a földmunka nagy erővel folyamatban van, a kőanyag szállítása iránt az intézkedés megtétezt.

25. a *szenffülöpi* vasuti állomáshoz vezető tvh. közuton a földmunka kész, a keramit és bazalt kockakő szállítása iránt a megrendelés eszközöltetett.

Az *ujvidék-aisókaboli* és *felsőkabol-sajkásszentiváni* utaknak építésére vonatkozólag a helyszíni bejárás f. évi július hó 10-én kedvező eredménnyel megtartottt úgy, hogy ezen utépítési munkái legközelebb biztosíthatók lesznek.

A vármegyei közuti alap 1913. I. és II. negyedévi állapotra vonatkozólag van szerencsém a m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség adatai alapján jelenteni, hogy

a múlt évi hátralék volt 284.466 K. 80 f.

f. évi I. és II. negyedévi előírás 541.495 K. 60 f.

Összesen: . . . 825.962 K. 40 f.

f. évi I. II. negyedek befolyt . . 396.582 K. 96 f.

Marad hátralék . . 429.379 K. 44 f.

Gyümölcsözőleg volt elhelyezve 183.748 K. 30 f.

Vasuti törzsrészvények és egyéb értékekben 8.009.348 K. 30 f.

Van szerencsém továbbá tisztelettel jelenteni, hogy a kereskedelemügyi m. kir. Minister urnak f. évi 33918/I. C. 1913. számú rendeletével a vármegye területén átvonuló *bezdán-titel-pancsovai* ut kula-óverbázi szakaszának az óverbász-óbecsei kiágazással a Tisza partig összesen 55.725 km. hosszban 1913. évi július hó 1-től kezdve az állami közutak hálózatába a vármegye mint átadó és a m. kir. államépítészeti hivatal mint átvevő kiküldöttjének közbenjötté mellett ténylegesen átvétetett.

Végül tiszteletteljesen bejelentem, hogy a vármegyei törvényhatósági *telefon hálózat* folytatóság kiépítése céljából a helyszíni bejárások a *bajai* járásban részben megtartottak, részben pedig folyó évi augusztus hóban úgy a *bajai* valamint a *bácsalmási* járásokban fognak megtartatni. Az építés a *bajai* járásban folyamatban van.

*
A pénzügyigazgató és a főorvos jelentését technikai okokból a jövő számban közöljük.

Nyilatkozat.

A» Bácsmegye« tekintetes szerkesztőségének

Budapest

Teréz körut 2.

Becses lapja f. é. aug. 8-án megjelent 32. számában »A kiskéri dijnok viselt dolgai« cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag szabad legyen felvilágosításul közölnünk, hogy *Jendesz Fülöp*, a ki az *ujvidéki* kir. törvényszék által váltóhamisítás és sikkasztás büntette miatt három évi fegyházra ítéltetett, községünkben *pénzügynök és nem dijnok* volt. — A sikkasztásukat tehát nem mint községi vagy egyéb alkalmazásban álló dijnok, hanem mint ügynök követte el, a ki hivatali kötelességében egyáltalában nem állott.

Községünk alkalmazottai tiltakoznak az ellen, hogy őket bárki is *Jendesz Fülöp* kartársának tekintse, s óvást emelnek annak feltételezése ellen, mintha egy kiskéri községi alkalmazott képes volna *Jendesz* féle sikkasztásokat elkövetni, — ezt már kizárja a községi iroda vezetését intéző egyének lelkiismeretessége, s állandó ellenőrzése s az itteni alkalmazottak becsületesség.

Kiskér, 1913. évi augusztus hó 9-én.

Korbai Pál községi jegyző, **Beron** községi bíró, **Brücker Keresztély** aljegyző, **Korbai Dezső** irnok, **Lászlósi Márk** irnok.

Betörő tisztviselő.

Csávoly, 1913. aug. 8.

A *Csávolyi hengermalom betéti társaság* pénztárában az év eleje óta állandóan voltak a kisebb-nagyobb hiányok. A társaság pénztárnoka, hogy becsületét védje, január óta részletekben mintegy 2500 koronát pótolta. Utóbb azonban megunt a folytonos pótlást és lemondott állásáról.

Az új pénztáros alatt megint csak megismétlődtek a pénztárban a hiányok. Rövid idő alatt a régi pénztárnok által befizetett 2500 korona hiány még 1000 koronával növekedett. Az új pénztárnok egy darabig szintén pótolgatta a

pénztár és a főkönyv differenciáit, azonban mikor meggyőződött, hogy elfizetés vagy tévedés nem foroghat fenn, elhatározta, hogy végére jár a pénztári hiányoknak.

E hó 3-án este a pénztáros nejével és kocsisával lesbe állt a hengermalom irodájában. Nem soká kellett várniuk, mert elrejtőzésük után csakhamar nyílt az ajtó és belépett rajta Schön Ignác Jenő, a hengermalom könyvelője. A fiatal ember teljes otthonossággal lépett a Wertheim-szekrényhez, kinyitotta, pénzt vett ki belőle, aztán távozni akart, de ebben megakadályozták a pénztárosék, a kik a tolvaj ifjút átadták a rendőröknek.

Schön Ignác Jenő, a ki mint könyvelő 60 korona havi fizetést kapott a hengermalomnál, azzal a naiv mesével védekezett, hogy a szokatlan órában ellenőrizni akarta a pénztár vezetését, de a nála talált 100 korona és a Wertheim kassza kulcsai megcáfolták.

A bűnös utra tért fiatalember, mint a nyomozás kiderítette, a Wertheim kulcsait apjától lopta el, az apja, Schön Ábrahám bokodi kereskedő szintén részese volt a betéti társaságnak s egyidőben a kulcsok nála voltak, de eltűntek. Az iroda kulcsát a tettenéréskor a gondnoktól kérte el Schön Ignác Jenő, azzal az ürügygel, hogy másnap fegyvergyakorlatra kell utaznia és a börtöndjé akarja kivinni az irodából.

A könyvelőt a csendőrök átkísítették a bajai járásbíróhoz fogházába.

Az apránként ellopott összeg az eddigi megállapítás szerint 3500 korona.

Bajai levelek.

Baja, 1913. aug. 10.

(A pénz ördöge. — Bucszú színészek. — Okos törvények. — A gyaloglás örülete.)

A pénz, ez a kívánatos és ritka jószág, sok bűnnek és szomorúságnak vált már szülőanyjává. Különösen olyankor, amikor az alkalommal, e leggyakoribb büntetésével szövetkezett a könnyelmű emberek megrontására.

Azt hiszem, ilyen bűnös alkalomnak köszönheti szegény Schön Jenő, hogy máról-holnapra közönséges tolvajá süllyedt. Mindenesetre hozzájárult ehhez a saját mulatmiszerető könnyelműsége is; de inkább a laza ellenőrzés és szinte a bűnösség fölületes pénztári kezelés tették lehetővé, hogy hónapokon keresztül folytathassa bűnös manipulációit. És még valami... A 60 koronás havi fizetésre való gondolás nagyon rossz tanácsadó ott, ahol napról-napra ezresbankokat kezelnek szegény és nincstelen emberek... És én — ha nem is tudom megérteni — sajnálom ezt a mulatós természetű, szerencsétlen fiút, akit nem a rossz nevelés, vagy a szükség, hanem kizárólag a csábító alkalom süllyesztett tolvajjává.

No de azért az is bizonyos: ha nincsenek mámorba fulladó költséges passziói ennek a gyermeknek, — a kínálózó alkalom ezerféle csábításai ellenére is becsületes ember maradhatott volna...

Elmentek a színészek...

S mert az egész idény alatt hallgattam rólok — hiszen alig tizszer láttam játszani őket — most legalább tartozom nekik annyival, hogy rövid nekrológiában elbucszuzam tőlük.

Nem névszerint, csak úgy általánosságban. Minek ott nevek szerint való különbségeket tenni, ahol a művészetnek és a magyar kultúrának valamennyi harcosát egyformán dicséret illeti.

Öszintén megvallom: én nem is irhatnék tárgyilagos kritikát Nádaszy előkelő gárdájáról, mert — nem lévén barátja a léha és könnyelmű művésznak — csupán drámai előadásait néztem végig.

Ahhoz azonban ez is elég volt, hogy Nádaszyt összes eddigi színigazgatóink fölé emeljem.

Finom, disztíngvált művészi érzéke és komoly hivatásszeretete olyan kiváló társulat direktorává avatták, amely a legkényesebb nagyvárosi műizlést is minden tekintetben kielégítette volna.

És ha igaz az a hír, hogy a tél folyamán is többször át fog ruccanni hozzánk, hogy az ipartestület új színpadján a legújabb színpadi alkotásokat bemutatthassa: a mi elhanyagolt és lefitymált publikumunknak is alkalma lesz legalább bebizonyítani, hogy nehezen felejtí el azt, akit egyszer megszerettél...

A hivatalos lap hónapok óta változatos tartalommal jelenik meg. S ez nem is annyira Bársony Istvánnak, az országos nevű szerkesztőnek, — mint inkább a lap legszorgalmasabb munkatársának: a jelenlegi kormányának köszönhető.

Ugyiszólván minden szám a Tisza kormány komoly és alapos munkálkodásának megcáfoltá-

tatlan dokumentuma. Uj törvények jelennek meg valamennyi számban, amelyek közül különösen az üzleti záróra és a csavargókra vonatkozóak rendkívül okos és humánus alkotások.

Előbbi már életbe is lépett; utóbbi pedig e hó 15-én emelkedik törvényerőre.

Nem akarok itt — fölösleges is volna — részletekben foglalkozni ezekkel a törvényekkel.

Engem különösebben csak az ragadott meg, hogy az üzleti zárórára vonatkozó törvény szerint az üzleti alkalmazottaknak ezentul minden 24 órában tíz órai megszakítás nélküli pihenőt tartozik a munkaadó engedélyezni. S mivel törvényről van szó: a főnöki cezarizmus szarvait is lesz hát ami letöri végre... Epen idejében.

A másik törvény a notórius csavargók, pffeszionátus munkakerülő, hamis kártyások és selyemfiuk alkonyát jelenti.

Ugyanis az új törvény a csavargást és munkakerülést 8 naptól 6 hónapig terjedhető elzárással bünteteli, amit a deliquens 1916-tól kezdve az ujonnan felállítandó dologházakban fog eltölteni, ahol az elzárás ideje alatt munkához szoktatják és rendes életmódra nevelik.

S miért ne lehetne örülni ennek?

Elvégre nagyon elfér még a mi társadal-

munkban néhány új becsületes ember...

Vanderbilt egy »okos« pillanatában 50.000 dolláros pályadíjat tűzött ki azok szárá, akik 6 év alatt minden pénz nélkül bejérik az egész világot.

Hát először: az egész világot 6 év alatt ugysem lehet bejárni; másodsor pedig mi haszna abból a világnak, ha két francia globetrotter (akik egyébként Baját sem felejtették ki utiprogramjukból) teljesen pénz nélkül egyszer körülsétálja.

Könnyen lehet, hogy nemesebb célja is van ennek a dijkítkezésnek; de erről nem irnak az újságok. S ami őket nem érdekli, az engem sem érdekelhet.

En csak arra vagyok kíváncsi, hogy honnan jön ahhoz a gyaloglásnak ez a két maniakusa, (akik »hőstettükkel« egy amerikaián horribilis díjat fognak elnyerni), hogy a saját képmásuk eladásával végig pumpolják »egész« Európát, ahol fájdalom, annyi az éhes és szenvedő ember és olyan kevés a munkalkalom és a kórház?!...

S különösen minő jogon adóztat meg bennünket — a globetrotterok után — egy amerikai milliárdos?

Hiszen ha már áldoznunk kell: nemesebb célokra is áldozhatnánk!

Ó meg ha 50.000 dollárt könnyű szerrel ki akart dobni az ablakon: találhatott volna számtalan másik ablakot, ahol — sok nyomor és bánat váltásdíjaként — bedobhatta volna ezt az összeget...

De nem csoda, ha egy dúsgazdag Jenki fejből csak ilyen szegényes ötletek pattannak ki a ráérés pillanataiban. Hatalmas felhőkarcolók zárják el a napfényt tőle: nincs ami a szívet felmelegítse...

Nemő.

Nagy tüzvész Bácsujlakon.

Lapzártakor vesszük a rövid, de rettenetes hírt, hogy Bácsujlak községben e hó 12-én tűz támadt. A lángok csakhamar negyven házra csaptak át.

A tüzvész részleteiről tudósítók még nem küldött jelentést.

A kolera.

A Szerbiából áthurcolt kolera Bács-megye Tisza- és Dunamenti részében befészkelte magát. A hatóság mindent elkövet, hogy a rémes járvány tovaterjedését megakadályozza.

Az alispáni és főorvosi hivatal, de leginkább Szemző János titeli főszolgabíró és dr. Szegő járásorvos erélyesen hajtják végre a belügyminiszter idevonatkozó utasításait.

Titelen a Guttman és Frank újvidéki nagyvállalkozó cég »Nera« nevű propellerén Stanijin Szvetozár hajómunkás kolera-gyanus körülmények közt megbetegedett és másnap meghalt.

A hajót rögtön vesztégházba helyezték. Szemző főszolgabíró intézkedésére a partot csendőrökkel elzárták, a propeller és a melléje kötött négy uszályhajó személyzetének a partraszállást megtiltották, a hajó csónakjait elvették, személyzetét öt napra való legszükségesebb élelmiszerekkel látták el.

Ujvidéken is történtek gyanus megbetegedések. Dr. Demetrovits polgármester nyomban megtette a legszélesebb körű védelmi intézkedéseket. Dr. Sörös központi egészségügyi felügyelő ugy ezekkel, mint a titeliekkel meg volt elégedve.

A verbászi cukorgyár és a Ferenc-esatornai halásztársulat.

A verbászi cukorgyár r. t. a szennyviznek a csatornába való beeresztésével rengeteg kárt okoz a Ferenc-esatorna halászati társulatnak. Ez utóbbi e miatt kártérítést követel. A cukorgyár hajlandó is a követelést teljesíteni, csak hogy oly csekély mértékben, melyet a halászati társulat érdekeinek nagy sérelme nélkül el nem fogadhat.

Az ellentét a cukorgyár és a társulat között oly nagy, hogy az ügygel a vármegye közigazgatási bizottsága is kénytelen volt foglalkozni szerdai ülésében.

A Csurogi ifjuság kabaret-estélye.

— Saját tudósítónktól. —

Csurog, 1913. augusztus 11.

Erdély lakosságát ért szerencsétlenség némi enyhítése céljából, árvizkárosultak javára kabaret-estélyt rendezett a csurogi műkedvelő ifjuság f. évi augusztus hó 9-én a helybeli casino termeiben. Az estély, mint az eddigie is, ugy erkölcsi mint anyagi szempontból, igen fényesen sikerült. A csurogi és környékbeli intelligenciából álló nézőközönség igen jól mulatott minden egyes műsorpontra, s meleg tapssal honorálta az egyes szereplők ügyes játékát.

A műsort Popovits László nyitotta meg »Édes anyám«... című énekkel, melyet igen precizen és szépen énekelt. Benkő Béla magyarosította »Egy pohár víz« című vígjátékban igen ügyesen és sok rutimmal játszottak Berczy Jolán és Popovits László előbbi Hamvai bárónő utóbbi pedig Szadai ügyvéd szerepében. Herczog Nelli Klára komorna és Dienes Imre tisztii szolgálta szerepében ügyeskedtek, pláne utóbbi, igen jó maszk volt. Popovits László látta el a műsor harmadik pontját »Privadiner János« című énekkel, melyet szintén igen hatásosan énekelt. Felette kedélyes »Bíró előtt« című hármast jelenet következett, melyben a vádlott zsidót Dienes Imre adta elő remek humorral, hangos kacagásra készítette a közönséget. Nem kisebb sikere volt Sevin Andrásnak mint süket tanunak és Vida Józsefnek mint bírónak. Nagy tetszést aratott Dienes Imre »Hadtudósító« című kuplé eléneklésével, melyet hintás falovon ülve, előlőtő pisztolyokkal felszerelve énekelt el, állandóan óriási derűtségben tartva a közönséget, mely énekét meg is ujrátta. Deréki Antal magyarosította »Halálos kinek között« című bohózatban a főszerepet, Sós Péter, birtokos nagybácsi szerepében Vida József creálta, ügyesen és sok színpadi otthoniassággal. Jó és igen ügyes partnerei voltak Popovits László, Sós Gábor jogász, Herczog Nelli Lilla, ifj. Berczy István Gerő jogász, Dienes Imre Dörgő, színi-director és Sevin András Pista szolgálta szerepében. Ügyes játékokat meleg tapssal honorálta a közönség. Alkalmi derüs kuplék eléneklésével zárta be a fényes műsort a pályatélvesztett Dienes Imre ki ezuttal is az est clouja vol. A műsort reggeli órákig tartó kedélyes tánc követte, Verebes Pista az óbecseiek híres cigányzenekara mellett. Erre fényes műsor mint ebből is látszik meghozta az erkölcsi sikert. Az anyagit is ugyan, de nem oly mérvben midt előbbeni. Mert 302 koronás bruttó bevételnél, igen csekély összegnek bizonyul a 43 korona tiszta jövedelem. Azért ajánljuk a rendezőségnek, hogy a jövőben óvakodják a hiábavaló kiadásoktól, a midőn humánus célra rendez mulatságot.

Felülfizetek: Dr. Reich Zoltán 5 korona, Takács János, Zsákity György, Weltmann Lipót 2 kor., Klein N. 1-20 kor., Lévai Aladár 3 kor., Sevin Henrik 1 kor., Varga 1 kor., Pataki Gyula 1 kor., Weisz B.-földvár 1 kor., Mucsalov Bránkó 1 kor., Gavrilovits Dusan 1 kor., Doboczky Szilveszter 1 kor., Bérts Dusan 1 kor., Apits Zsófia 1 kor., Bercz András 1 kor., Varga Zoltán 1 kor., Menczer Nándor 1 kor., Vészits János 1 kor., Dr. Tapavica Simon 1 kor., Hirschl Dávid 1 kor., Péty Zsárkó 1 kor., Kaszapinavits Tivadar, Hirschl Emanuel, Hirschl Ignác, Ivkov István, Juhász N., Schreiner Márton, Balog N., Hirsch N., Petrovits N. 60 fill., Steiner Izrael, Lampel József, Steiner Lajos 50 fill., Zsivanovits Zsivana 40 fill., Kelemen József 30 fill., Sági József, Hajnal Péter, Kurucz Vitomir 20 fillért.

Nijáb.

H I R E K.

A probléma.

Irta: Szabó Miklós.

... Én például már jóval előbb értesülve voltam arról is, amit ti csak most tudtok meg, t. i. hogy Ujbányai nős ember és saját üzlete van otthon. S ez az értesülésem magyarázza meg azt is, hogy én különösebb kíváncsisággal figyeltem, amikor ez az ember egyszerre csak elkezdett a Léni körül legyeskedni...

— Csak ne szépsítsük a dolgot, — ingerkedett Várnai. — Téged határozottan a féltékenységre ördöge csiklandozott akkor...

Az újságíró indokolatlanul felhörtant:

— Számár beszéd!... De mondjátok: megakarjátok hallgatni elbeszélésemet, vagy...

A másik kettő sunyi mosolygással elhallgatott; Hoffmann Lipót pedig győzelmes tekintettel rágyújtott egy komisz hölgy cigarettára és gondolkodva belebámult a lassan karikázó füstgomolyogba. És látszott, a szemén hogy sokkal messzebb néz, mint amennyire lát... Tompított hangon, a leghalványabb hangárnyalatra is gondosan ügyelve, hatástkeresően folytatta aztán:

— Es estét állandóan itt töltötte a kámban. Pénze bőven volt; a felesége lelkiismeretesen gondoskodott róla. S ugylátszik, Ujbányai tizedes csengő aranyai szivhez szólóbban beszéltek minden szóvirágos udvarlásnál, mert én például... egyszer rajtakaptam őket, amint Lénivel a pultr mögött csókolódtak.

Amazok önkénytelenül feiszisszentek:

— A fenét!

— Szavamra mondom... S tulajdonképpen attól a pillanattól kezdve érdeklődtem fokozottabb mértékben Ujbányai sorsa iránt.

— Persze... Kiakartad ismerni a rivális gyengéit, hogy annál könnyebben felvehesd ellene a harcot?

— Ne izetlenkedjete... Lehet, hogy az érdeklődésem mögött ott lappangott valami öntudatlan féltékenységszál is; de inkább azért érdekeltek a többi fejlemények, mert ismétlem már akkor tudtam Ujbányairól, hogy házias ember... S amikor nemsokkal ezek után az altiszti hálóban egymás mellé kerülünk, mélyebben is beletekinthetem ennek az embernek a lelkébe. Estéknél, amikor ágyban voltunk már sokszor sirt a felesége és az üzlete után... Állandóan sóhajtozott: »Nem bírom tovább ezt az életet!« És néha alig tudtam kiverni a fejéből az öngyilkosság gondolatát... De reggel, mintha az éj leple alatt huncut kis dzsinek kicsérélték volna az érzéseit: füttyörészve ébredt és gyorsan magára kapkodva néhány ruhadarabot, első útja a kámban, a Lénihez vezetett. Ez a szívnémét aszszonykeverék nappal mindig fogva tartotta a lelkét és egész estig csupa deit, csupa éleveség volt a mi tizedesünk. Este azonban újra az aszszonya után kezdett sopánkodni...

A kisdoktor gúnyosan felbigyesztette a száját:

— S te ebben problémát keresel persze?...

Hisz amit eddig Ujbányairól nekünk elmondottál, mindaz a legszimplexebb emberi tulajdonság... Az ösztönök működése és a legutóbbi önzés! Csupa közönséges emberi vonás...

Hoffmann hihetetlen nyugodtsággal leverte cigarettájáról a hamut és Várnai megjegyzésére alig reflektálva, csöndesen folytatta:

— Ami azt illeti, eddig magam is érthetőnek találtam a dolgot és nem láttam benne semmi különöset. Elvégre Ujbányai is »férfi« volt, aki velünk együtt azt tarthatta: mindent, csak egy elmúlt napot nem lehet többé visszavárásolnunk soha! S így kezelt is csordulig kiaknázni, amit az élet és a véletlen nyújtottak neki. Hanem...

— Nos?

— Egy idő óta azonban az én tizedesem teljesen elhallgatott a feleségéről. A rendes időben érkező utalványokat azontul is pontosan beváltotta az öreg kántinossal; de a kapott pénzen már nem igen tudott mulatni. Sokszor olyan félszegen ült a kámban, mint egy ázott veréb és nem izlett neki semmi sem.

(Vége köv.)

Kápolnásnyéki emlékeim.

Irta: Vértesi Károly.

(5.)

Most pedig érdekel engem, ha nem is közelebről a Vérteshegység, örülök hogy látom. Töle van a nevem, de birtok hozzá nincs. Hazánk közép hegységei közé tartozik a hegység, mely Fehér- és Komárom vármegyéken húzódik keresztül 30 kilométer hosszúságban, 10—15 kilométeres szélességben. Ennek a Vérteshegységnek egy csoportozata, Velencei néven ismeretes s el eddig Velencéig terjed. A dombvidék

egy háts halmának a kimagasló ponjára hágtunk fel, hogy arról az egész tóvidékét áttekinthessük. Közben hallgatjuk a hajmáskéri, várpalotai ágyudörgést, gyakorlatoztak a katonák, fogyasztották a puskaport, helyesebben az ágyuport. A várpalotai birtoknak a katonai kincstár részére történt közelebbi megvevésekor, a képviselőházban is puffogtatták a szót.

Kár, hogy nem hoztunk puskát magunkkal, foglyok repülnek el közelünkben. Távollab fürjek pítypallyoznak vigan. No, de mink kirándulók vagyunk és nem vadászok. Nézzük azért a felséges kilátást élvezzük. A víztükörön végig fekszik a teljes fényében tündöklő délelőtti nap s azt bearanyozza ragyogó fényének a szétáradásával. Szinte megpihen a szem a partok zöldjén. Kitűnő minőségű a széna-termő föld, egy helyen éppen gyűjtöttek. Vannak itt herések, melyeket évenként ötször is kaszálhatnak. A víz a földet nedvességben tartja, ez pedig a lótapot. Ezeknek a földeknek az ára magasba tör, mert a gazda, kétszáz korona haszonbért is kap holdanként.

A Velencei-tó hazánk egyik nagyobb tava, Fehérmegyének körülbelül a közepén, mondjuk az ölébe van, miként a Balaton, hazánk Magyarország ölen nyugszik, avagy nyújtózkodik. A tó előbb nagyobb volt, most csak 2300 hektárnyi területűt bír, a többi kiöblösödött részt, kiöntéseket és fattyumedreket, elvette az 1888 évben alakult Dinyés-sajtori tó lecsapoló társaság, mely a tóval kapcsolatos elsőkélyesedett vizeket szarította ki arra felé, amerre a déli vasut visz.

A tónak a horgos és merítő halászata csekély, mert a hal nem szereti a szikes vizet, csak kénytelenségből lakik benne. A víz sem mély, de a nádas, sáros részekben mégis 4—5 méternyire terjed. A tó déli szélén Dinyés községnél van most a legtöbb nád. Az 1876. évi nagy szárazságban kiszáradt az egész tó, gyalog jártak át a szikes talajon, melyen a már említett nádos és közbülső részekben a sáson kívül más növény nem honosodik meg.

Rengeteg a szárnyas vadaknak az a bősége mely a tóra száll és zombékokban tortózkodik itt. Mi is látunk a messzeségben elszálló csoportot, dacára, hogy nincs most a huzásuknak ideje. Vadászoknak, mikor a szellő is elül, megannyi kedves leső helye van a partmentének süppedékes talaján. Estéknél, mikor alkony borul a tájra, sok vadlud és vadkacsa száll puskacsőre.

Gédi öcsém és Sándor barátom, mint egy óriási térképről mutatják a tóparti helyeket, szomszédos tulajukat. Itt fekszik Gárdonyi, a Nádasdy Tamás gróf uradalmával, ott Pákozdi, mely a pákozdi csatát juttatja eszembe, csak most olvastam róla, abban Schweidel is részt vón. Itt ütközött össze, 1848. évi szeptember 27-én Jelasits horvát bán főleg horvátokból álló gyűlévész, martalóc hada, a Móga tábornok vezetése alatt álló magyar sereggel. Győzött a magyar fegyver, a bán Győrnek és Bécsnek tartott azután, mikor a rendetlen serege szétmállott, elmúlt a további kedve Buda-Pestnek tartani.

A magyar hadsereg 10,000 emberből állt 36 ágyúval, Jelasits összeszedett hada 24,000 emberből állt 58 ágyúval. A magyaroknak kevés ellenfélnek sokkal több halottja maradt a csataterén. Mélységes csoda, a nemzeti hagyományokon csüngő nemzeti életünk, anyai ellenség közepette. Történelmi szemmel kell nézni ezt a szentemlékezetek földjét, mely a szomorú végki-fejlésű szabadságharcunkban színtér volt.

A mezei virágot sem termő sovány földön melyet fel sem törnek, sok fehér pille, galagonya özöndék szálldogált ide-oda, közöttük táncoló párok, keresik a jobb helyet. Ezek a szüntelenül kóválygó, ringó pillangók a mult évben is országsszerte kirihatlan számban csapásként terjeszték a hernyókat. Szinte hihetetlen, hogy: entia superflua non dantur.

Gyaloglásunk közben megfigyeljük a poszogó bogarakat, melyek a juh legelőn nagy számmal vannak. Kettőnként guríjják a maguknál nagyobb iömböket az élestárk felé. A fekete bogarakat terhükkel, a legkisebb szellő is lefujja a porhanyó, emelkedéses helyekről. Háromszoros távolságról is újra kezdik a bogár munkát, fáradhatatlanok.

A gömbölyű dombtetőről, hol semmi sem teszi kormossá a levegőt, adomázva ballagunk a váró kocsinkhoz. Trillby és Coqette gyors ügetéssel mennek hegynek.

(Vége köv.)

Lapunk vezére, Latinovits Pál ny. főispán, orsz. képviselő nauheimi gyógykezelését követő seebodeni utókurájáról e hó 9-én bácsborsódi birtokára érkezett, ahol szeptember végéig marad.

A zombori törvényszék köréből. Az igazságügyminiszter dr. Viktor István zombori törv. jegyzőt önálló működési körrel ruházta föl.

A topolyai járásbíróshoz irnokká nevezte ki az igazságügyminiszter Sebők Győző bácsalmási díjnokot.

Igazságügyminiszteri kinevezés. Kupuszdrevits Mihályt, a zombori ügyészségnél alkalmazott joggyakornokot a zombori tszékhez jegyzővé nevezte ki.

Egy orvos kinevezése. A kereskedelmi miniszter dr. Raisz Sándor bajai közokórházi főorvost, az orvosi kar egyik kiválóan képzelt és köztiszteltetben álló tagját a Máv. pécsi üzletvezetősége főorvossává nevezte ki. A bajai közokórháznak a modern orvostudománynak megfelelő fejlettsége nagyrészt dr. Raisznak köszönhető, aki működésébe nagy tudást és fáradhatatlan munkaerőt vitt be.

Az ügyvédi kar köréből. Dr. Kiss Péter budapesti ügyvéd irodáját Rákóczi-ut 69. sz. alá helyezte át.

Ujvidékre pénzügyi biztossá nevezte ki a pénzügyminiszter Pataky Lajos honvédfőhadnagyot.

Házasságok. Dr. Goldstein Manó ujvidéki ügyvéd ma tartotta esküvőjét Schossberger Paulával.

Mirgvanov Jefta kulai kereskedő eljegyezte Iszakovits Nevenkát.

Döry László eljegyezte Kováts Bellát.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Aljegyzőválasztás Urszentivánon. Urszentivánon — mint nekünk írják — Hartmann Sándor okl. jegyzőt választották meg óriási lelkesedéssel egyhangulag aljegyzőnek. A képviselőtestület körében élénk mozgalom indult meg, hogy ügybuzgó, tevékeny aljegyzőjük fizetése 600 koronával emeltessék.

Káplánok kirendelése. Az érseki hatóság Wildinger Jakab káplánt Hercegszántóról Palánkára helyezte. Spiller Jánost pedig Kulára rendelte káplánnak.

Baja közegészsége. Baja város legutóbbi közig. bizottsági ülésén a következőket jelentí a városi főorvos: A közegészségügyi viszonyok az elmúlt hóban kedvezők voltak. A hevenyfertőző betegségek csak igen gyéren fordulnak elő. Az általános halálozás csökkent s általában véve igen kicsiny volt. A bejelentésre kötelezett hevenyfertőző betegségek közül csak 2 vörheny fordult elő és 2 diftéria. A városi közokórház befejelegalma a következő volt: az előző hóról maradt 276, e hó folyamán felvétellett 187 s így 463 beteg ápolatott összesen. Ezek közül elbocsátatott 201, meghalt 10, maradt 252. A népesedési mozgalom statisztikája a következő eredményt mutatja: született 16 fiu és 21 leány, összesen 37 gyermek. Meghalt 25 fi és 14 nő, összesen 39. Erőszakos halállal 3 egyén halt meg, 1 öngyilkos volt. Orvosrendőri hullaszemle 3 esetben volt, törvényszéki boncolás 1 esetben. 7 cseléd titkos prostitúció miatt lett előállítva akik közül bujakór miatt 3 kórházba szállítottott. 5 esetben volt élelmiszervizsgálat, eldobás kétszer volt. A fenyegető koleraveszedelem miatt az egészségügyi hatóság fokozott éberséggel örködik a köztisztaságra és minden az esetleg behurcolandó járvány terjedését elősegítő ártalmas körülményre.

Gondnokság alatt. Mészáros András szabadkai, Németh Anna és Szarka Ferencné bajai, Pécsy József regőcei lakosokat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték.

Névváltozások. Kismiska András szondi lakos és gyermekei Miklósrá, Neuhaus Imre és Pál szabadkai lakosok Kalmárra, Gödér Dezső ujverbázi lakos és gyermekei Gyöngyösi, Janák Antal szabadkai lakos Jámborra, Haberfeld József és Győző bajai születésű ujpesti lakosok Békésire váltóztatták nevüket.

Elmebeteg ezredes. A budapesti törvényssék Sztrilich József nemesmiliticsi ny. ezredes elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Óbecsei községnek egy csomó pöre támadt. Löwy Markus fia cég ellen birtokhatár differenciák miatt. Tucakov Szvetozár hajótulajdonos ellen kompkötél elszakítása miatt, a gör. kel. hitközség ellen tatarozás miatt indított pört. Hogy mennyire volt igaza a községnek, bizonyítja az, hogy mind a három pört elvesztette, s körülbelül ötezer korona perköltséget fizet. A képviselőtestület ezen annyira föllekesedett, hogy most újabb pörbe száll Rosenzweig Miksáné ellen. Mégis csak szép dolog az ilyen céltudatos gazdálkodás.

Tanítónőválasztás Felsőszentivánon. Felsőszentivánon — mint nekünk írják — folyó hó 10 én tartották meg a tanító választást. Ez alkalommal 9 férfi és 4 nő pályázó közül Schweerer Anna csávolyi okleveles tanítónőt választották meg szóibbséggel. A választást a sokaságos áldomás követte. Érdekes, hogy a plébános mint iskolaszéki elnök a tanítónok ellen agitált és valósságos kortesbeszéddel vezette a gyűlést, minden igyekezete és érvelése azonban sikertelen maradt.

»Az ellenzék« című mult heti vizércik-künkhöz e sorokat kaptuk:

A »Bács megye« 32 ik számának »Az ellenzék« vezércikk 7-ik bekezdése 2-ik sorában ez olvasható:

»De strigis, que . . .

Itt a strigis is, meg a que is öreg hiba.

U. i. striges, um (III-ik declin.), tehát: strigibus! que szó pedig így magában nincs, hanem quae, mert strigis gen. fem. — que csak mint költőszó használtatik, és pedig mint hátuljáró, így: utriusque. A cikk író ur így akarta helyesen: De strigibus vero, quae non sunt, ne ulla quae stio fiat! (A boszorkányokról pedig, a kik nincsenek említés se történnék! Evvel a mondással törte le Kálmán királyunk a boszorkány-habonát.

Különben pedig veniam spectabilis Domini!

Ajálom magamat.

Üdvözléssel

Szépliget, 1913. aug. 8.

Dr. Pájer Ferenc.

Az Óbecsei vasutállomáshoz vezető utat a vármegye hajlandó kockakövekkel burkolni, ha a község a költségekhez 6000 koronával hozzájárul. A képviselőtestület megtagadta a hozzájárulást. Persze, Óbecse mindenhez ingyen szeretne hozzájutni.

Közadózás Baján. az elmúlt hónap — a pénzügyigazgató jelentése szerint — a következő volt: Egyenes adóban 11227.72 K. fizettek be; hadmentességi díjban 10 K., fogyasztási és italadóban 6416.66 „, tanítói nyugdíjban 755.53 K., országos betegpótlási pótdobban 319.17 K. Ideiglenes házadómentességet nem engedélyeztek; adófizetési halasztást 2 esetben adtak.

Az Óbecsei varrónők a napokban tánccal egybekötött műkedvelői előadást rendeztek, mely jól sikerült. A »Tündérlak Magyarhonban« című darabot adták elő.

A magyarkanizsai borital- és husfogyasztási adó beszedés jogát a város maga számára akarja megszerezni. E végből Laczkovich Károly főjegyző, helyettespolgármester elnöklésével 5 tagú bizottság tárgyalt e hó 13-án a pénzügyigazgatóság képviselőjével. A bérösszeg körül egy kis differencia áll még fent, de ezt alighanem mihamarabb elsimítják. A tanácskozás eredményéről Laczkovich főjegyző legközelebbi városi közgyűlésen tesz jelentést.

A bácskai amatőr festők topolyai kiállításán sok szép, művészi becsű kép látható. Ezek közül első sorban meg kell emlékeznünk Bicskey Péter, Rényi Balázs és Limbek festményeiről.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter jóváhagyta a szeghegyi szegénygyermek-gyámoltó egyesület és a Szilberek községi gazdakör alapszabályait.

Féltve őrzi minden anya kis kedvencét a nyári hőség veszedelmei ellen, melyek a csecsemők közül minden évben oly számos áldozatot követelnek, mert a legtöbbször esetében egy megfélelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban gyermekének Nesilé féle gyermeklisztet, mely már nemzedékről nemzedékre sok ezer esetben oly fényesen bevált és akkor nemcsak sok bánatnak veszi elejét, hanem gyermeke nagyszerű fejlődésében és gyarapodásában is gyönyörködhetik. Próbadohazokat kívánatra teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 166.

Gyilkosság Bácsalmáson. Bácsalmásról jelentik aug. 12 kelettel: Tegnap este kilenc órakor Bácsalmáson néhány legény beszedéget Nits Pál 19 éves legénnyel, Nits Péter jómódu gazdának fiával. Nemsokára arra jött Fuchs Péter 20 éves legény, aki Nagel Istvánnal akart leszámolni. A részeg falurossza elől elmenekültek a beszélgetők s Nits az utcáson állt meg. Nemsokára mellette termett Fuchs Péter, aki hatalmas késsével hába szurta Nitset, hogy a kés pengéje a mellén jött ki. Nits néhány perc múlva meghalt, Fuchs pedig hazament. Fuchst a csendőrség még tegnap letartóztatta. Nits Pál hulláját felboncolják a szabadkai kir. törvényszék orvosai Bácsalmáson.

Szomorú mulatsága volt Bognár György magyarkanizsai lókereskedőnek. Az egyik vendég-lőben addig mulatott, míg részeg lett. Ebben az állapotában ellopták tőle 1250 koronát tartalmazó pénztárcáját.

Leégett gabona. Cservenkán Mayer Ádám birtokosnak a napokban 350 kereszt gabonája égett el. A kár meghaladja a 6000 koronát.

Letartóztatott gépkereskedő. Delia Benő zombori gépkereskedő is ama szélhámosok közé tartozott, akik semmiből nagy lábon élnek. A derék ember addig kártyázott, mulatott a kávéházakban és kaszinókba, míg ki nem tudódott, hogy a sok pénzt sikasztással szerzi. A börtön elől megszökött; de Berimben letartóztatták s Zomborba szállították.

A magyarkanizsai gazdasági legényegylet szeptember 7-én zászlószentelési ünnepet rendez, mely nagyszabásúnak ígérkezik. A zászlóanyai tisztet Rudits Ignácné vállalta.

A községi tisztviselők, papok, tanítók fizetésének lezárlását követelték a bácsföldvári községi képviselőtestületi ülésen — mint levelezőnk írja — Koszovác Milán és néhány társa. Indítványozták, hogy a már vármegyeileg jóváhagyott fizetésjavításnak a régi alapra való visszahelyezése végett rendkívüli képviselőtestületi ülést hívjon egybe a jegyző.

Sulyos sérülés érte a napokban Dávid Márton magyarkanizsai gazdasági munkást. A cséplőgép szija elkapta a karját s darabokra zúzta. A szegény embert kórházba szállították.

A »Philantrópia« első szereplése Palánkán. Palánkai levelezőnk írja: A »Bács megye« hasábjain ismertettük azt a nagyarányú mozgalmat, amelyet a nők indítottak meg Palánkán, hogy a sok különféle célu jólékony egyesületeket egy nagy, egy munkaképes egyesületté egyesítsék. A mozgalom következménye lett a »Philantrópia« közjótékonyági egyesület. Most e hó 20-án, Szt. István napján lesz a »Philantrópia« első nyilvános szereplése. A Casino parkjában nagyarányú ünnepélyt rendez, amelynek folytatása este tánc lesz. A festői szép parkban különféle sátrakkal fognak kisleányok árusítani. Lesz bazár, cukrázda, korcsma, cigánysátor, sít. Lesznek aztán verkliző kolduskisleányok, cukrászok, pékek, egyszóval mindenképpen gondoskodva van egy szép ünnepély sikerére. Este szépségverseny lesz. Délután és este valószínűleg az llokon tartózkodó zimonyi cs. és kir. 68. gyalogezred zenekara fog hangversenyezni.

Rossz hústól meghalt. Dunacsében Arszénin Anna 14 éves leány gyanus tünetek közt meghalt. A dr. Pető János palánkai járásbíró vezetésével megejtett vizsgálata — mint levelezőnk írja — megállapította, hogy a leány járványos betegségekben szendő állapotban halálát okozta. A halál meg. Egy juhász ugyanis beteg birka húsát árusította s ettől a község lakosai közül sokan sulyos bajt kaptak. A juhász ellen megindították az eljárást.

Egy közveszeleyes csavargó járta be a napokban — mint levelezőnk írja — Szilbács községet. Eleszin Rada sztapári illetőségű munkás több szilbácsi lakostól hamis ürügy alatt kisebb-nagyobb összegeket csalt ki. A csalásokat bejelentették Sztapár község jegyzőjének, akitől azt a felvilágosítást kapták, hogy Eleszin csavargásból él s így ovakodják tőle a lakosság.

SPORT.

Football.

Bácska Sz. A. C. I.—Ujvidéki T. K. 5:0 (5:0).

F. hó 10-én mérközött a Bácska az U. T. K. meghívására propaganda mérkőzést Ujvidéken. A legbarátságosabb fogadtatásban igyekeztek őt részesíteni az ujvidékiek. Nagyszámu közönség várta őket a vasutnál.

Maga a mérkőzés macska-egér harcát mutatta, a Bácska játszi könnyedséggel bánt el ellenfelével s az ujvidékiek jóformán meg sem tudtak mukkanni, Csupán a kitűnő kapusuknak köszönhetik az ujvidékiek, hogy »csak« 5 góllal megterhelten hagyták abban a mérkőzést. Bíró Demény volt.

Az első félidő góljait Horvátzki lőtte, míg a második half time 3 gólját Marcinak köszönhetik a bácskaiak. Mérkőzés után a közönség lelkesen megjelmezte a kitűnő csapatot.

A mérkőzés után bankettet rendeztek a vendégek tiszteletére.

Bácska Sz. A. C. II.—Testvériség F. C. I:0. Bácska rendkívül goalképtelen volt ezen a mérkőzésen, számos goalhelyzetet nem tudott kihasználni. A Testvériségnek összjátéka nincs, csupán egyénileg kísérleteznek.

Zombori Sport Egylet—Szegedi A. S. II. 8:3 (4:2). Szép mérkőzés, 1500 néző. Bíró: Steinhübel.

Szabadkai T. C.—Szabadkai M. T. E. I:0. A mérkőzést a Torna Club nagyobb összjátékával nyerte meg. A győztes csapat tiszteletdíjat kapott.

Kiskunhalasi A. C.—Kiskőrösi A. C. 3:0. A mérkőzés ismét a halasiak győzelmét hozta meg.

Bácsfeketehelyi S. C.—Kulai A. F. C. II. 0:0. B. S. C. ből kiváltak Molnár II., Vermes és Dom kapus. K. A. F. C.-ban pedig Csajagi, Nagy és Cchuch tüntek ki.

A Titeli Football Club második csapata a titeli Kereskedők Football Clubjához ujonnan alakult csapatát 2:0 arányban megverte.

A Szilberek Athleticai Club és a Militicsi Sport Club f. hó 4-én barátságos football mérkőzést tartott, mely 8:0 arányban Szilberek javára végződött. Csak két hete, hogy a szilberek csapat megalakult és az ifju csapat máris nagyon szép eredményt ért el. A szilberek közönség a hétköznap dacára meglehetősen számban érdeklődött a matsch iránt. A Sz. A. C.-ban jól játszottak Dentschle, Helfert, Affenbacher Wichtner, a militicsieknél Hiel, Semli Vojnich és Szélinger. Bíró: Hidasi (Sz. A. C.)

A Szilberek Athleticai Club f. hó 10-én vendégül látta a veprődi ifjuság football csapatát, mely mérkőzés a Sz. A. C. 10:2 (2:5) arányú vereségével végződött. A szilberekiek a veprődi csapat durva játékának ellenére jól tartották magukat. A lelkes közönség mindvégig biztatta kedvenceit. Dicséretet érdemel a veprődiek goalképes csatársora. Remek összjátékuknak köszönhetik a nagy goal arányú győzelmet. Játékuk szépségét csak túl durvaságuk rontotta le, amely durvaság sok dolgot adott Hidasi bírónak. Kiválóan játszott a Scultety pár, továbbá Polich I. A Sz. A. C.-nál Helfert, Bernhart I., Offenbacher és Wichtner tüntek ki.

Ujvidéki Athleticai Club—Titeli S. C. 2:1 (0:0). A mérkőzést Ujvidéken tartották meg.

Bácsalmási Sport Club—Szegedi T. K. »csillag« 6:3 (4:3) Augusztus 10-én mérközött Bácsalmáson a B. S. C. meghívására a »csillag«, de a szereplésük nem járt sikerrel. B. S. C. csatárai különösen goalképesek voltak. Dicséret jelzőt eddig csak a mezőny játékkra használhattunk, most azonban a kapu előtti határozottságukat is nyilant meg kell dicsérenünk.

Az első félidőben a szegediek pompás összjátékukkal gyakran veszélyes helyzeteket teremtenek az almasiák kapuja előtt. A 13 percben a szegediek jobb szélsője villámgyorsan lefut, centeréz és Somoskövi hibájából centerük goalt lő. Azonban nem sokáig örülhetnek, mert Sterk ideális centerézése a kapu balsarkába röpül. Védtetlen goal! Nemsokára rá a szegediek ismét megszerzik a vezetést. A bácsalmásiak jobb összekötőjük lapos lövése révén ismét kiegyenlítik. Ezután mindkét csapat belefekszik a játékba, de »csillag« törekvése jár előbb eredménnyel, mert centerük mesés lövése a vezetéshez és egyúttal utolsó goaljukhoz jutatta őket. 30. percben Geröffy örült bombát küld a kapura, de a kapufa menti, a labda ismét Geröffihez kerül, aki védtetlen goalt rug. Evetovitsnak két gyönyörű souttját a szegedi kapus bravurral menti. Az utolsó percekben Sterk magas centerét Geröffi a goalba küldi. Félidő 4:3. A második félidőben a B. S. C. állandó fölényben van, s Geröffi révén további két goalt ér el. (rosznyó)

Bácsalmási Sport Club ics.—Mélykúti S. C. I:0. A goalt Klinga lőtte. Fenkel bravuros védései nem egyszer ragadták tapsra a közönséget. Bíró: Glück (Sz. T. K. »csillag«).

Markovits a Pécsi A. C. hires játékosa a Bácska részére kérte átigazolását. Pénteken már részt is vesz a Kolozsvári S. C. elleni mérkőzésen.

A Bácsalmási S. C. kihívta a Bajai Sport Egyletet. A mérkőzés 17-én Baján lesz.

A Bácska I/b csapatát látja vendégül f. hó 20-án a B. S. C. Bíró: Budincs lesz.

Csurogi A. K.—Bácsföldvári A. K. 4:0 a csurogiak javára. Vasárnap e hó 10-én adott a B. A. K. revancheot Bácsföldváron Cs. A. K.-nak melyet 3 héttel ezelőtt 3:1-re megvert. A vasárnapi revanche mérkőzésen a csurogiak igen élvezetes és remek összjátékot produkáltak, s ennek köszönhetik a fölényes győzelmet. Igaz ugyan, hogy a bácsföldváriak a második félidőben csak 10 emberrel játszottak, de ha tekintetbe vesszük, hogy a félidő eredménye 3:0 volt, akkor a csurogiak győzelmé fölényesnek mondható. A csurogiaknál igen jól játszottak Sevin András és Kricskov Szávó csatárok kik is a gólokat rugták. Bácsföldváriaknál jól játszottak Botka és Szekulity. Bíró: Szép Gyula volt. Este B. A. K. mulatságot rendezett mely igen fényesen sikerült.

A rovatvezető üzenetei

Szilberekii tudósító. Tudósításait köszönjük. Sziveskedjék nevét velünk tudatni.

D. L. Feketehegy. Köszönjük. Állandó tudósításait szivesen vennők.

Cs. J. Bácsföldvár. Sporttudósításait a jövőben nevekkel és az eredmény adataival sziveskedjék felszerelni és külön papírlapra írni.

KÖZGAZDASÁG.

A komló termés.

Délnémetországban már megenyhült az időjárás július utolsó hetében s ez jó befolyással volt a viritó komlóra. Bajorország sok vidékén, különösen a központban Spaltban már közepes termést remélnek, Württembergben szintén és Badenben is; de már Elzászban roszul állnak a komlóskertek. Nem bír a toboz fejlődni, csak 1/3 termést várnak a tavalyihoz képest. Angliában igen nagy a penész baj; 1/4—1/3 termést várnak, de roszt minőségben. Az esős hideg éjjelek azonban állandók Csehországban s július végén még inkább rosszabbodott a helyzet úgy, hogy most már kevés kivétellel csak 1/3—1/4 termést remélnek. Jó közepes termés lesz Galiciában, nincsen nagy panasz Oroszországban. De általában az idén 30—40%-a a szokásos termésnek hiányozni fog.

A kereskedelem már a legnagyobb idegességgel és automobillal járva körül — 50 kilonként 400 K-t elővételekkel — Saaz környékén Galiciában 220 K-t kínálnak 50 kilonként. Ez a helyzet szignaturája!

Idehaza az esők miatt lassu a kivirítás az erdélyi részeken. A völgyi kertekben árvíz is volt. Valamivel jobb állapotok vannak a Bácskában, a hol a kivirítás igen jó, de a toboz fejlődés lassan indul meg. Itt is járnak már ügynökök s szintén kínálnak elővételeket, de 100 kilonként. Általán tartózkodni kellene ettől, vagy csak jó szerződéssel és nagy előleggel — hogy a cseh meg ne ugorhasson! Az is igaz, hogy ezt bajos visszafizetni, ha a termés nem üt be!

A nagy termelő megkísérheti termésének 20—30%-val a kis termelő csak kész termést adjon el — addig míg javulnak az árak.

Dr. Cséser Lajos.

A kulai pótvásár. A kereskedelmi miniszter Kula községnek e hó 3-ikára esett, de elmaradt, országos vásár helyett e hó 17-ikére pótvásárt engedélyezett.

A titeli orsz. vásár e hó 16 és 17-én lesz.

Dió szüret és elraktározás. Ha egészséges, jó fejlett diót akarunk nyerni, várjuk meg azok teljes beérését, mely akkor éretett el, ha a szél által levert diónak zöld héja fölpattnak, a mint a földhöz ér a dió. Akkor a diót le lehet verni a fáról, de vigyázzal, hogy a fát meg ne sértsük. A levert s zöld héjától megfosztott diót, ellentétben más gyümölcsessel, szélnek, légvonatnak kitétt helyre tesszük, hogy jól megszáradjon. Eladás előtt tisztítás céljából, öblítsük le a diót 2—3% os sósvízzel, de ne hagyjuk a vízben állni, hogy a folyadék be ne hatoljon a dióba. A megpenészedés ellen célszerű a nedves diót 5—10 percig kengőzőknek kitenni, az így kezelt dió száraz helyen nagyon soká eltartható.

Korai jó zöld takarmány az őszi keverék, mely egyenlő súly-rész, rozs, szürke őszi borsó és őszi vagy szűzös búkkönyből áll. Hektáronként 220—250 kg. vetendő el szeptember elején jól elkészített, istállótrágyázott vagy káliszuperfoszfáttal ellátott földbe. Az éghajlati viszonyok és a föld fekvése szerint rendszeren már április végén vagy május elején kaszálható ezen zöld eleség. Tekintve a rozs gyors fejlődésére, hogy meg ne vénüljön a takarmány, tanácsos annak etetését lehetőleg korán megkezdeni. Ha elég gyorsan lekerül e keverék, lehet még utána takarmányrépát vetni, vagy burgonyát ültetni, de ha késlekedünk a letakarítással, még mindenestre lehet repcét vetni, mert mindezek részére jó elővetemény az őszi keverék. Ha nem tulbuja e takarmány s nem dül meg, akkor nagyon gazdag magtermést szolgáltat es is, mint minden keveréktakarmány.

A galántai motoros eke bemutatása. Az országos magyar gazdasági egyesület f. hó 10-én Galántán báró Kufner Sándor birtokán motoros szántóversenyt rendezett. 30-nál több különböző rendszerű motoros eke lett bemutatva. Tekintettel a Bácska nagyobb mérvű kukorica- és cukorrépa termelésre, így a talaj mélyebb megművelésének biztosítására a Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület Galántára (Pozsony m.) tanulmányi kirándulást rendezett. A kiránduláson Inhoff József egyesületi titkár vezetésével 18 gazda vett részt, akik f. hó 9-én, az egész napot a motoros szántógépek tanulmányozására fordították. A tanulmányi kiránduláson a következők vettek részt:

Faragó József Kossuthfalva, Róth Dániel Frűszler Fűlöp, Frank József, Berchtold Fűlöp, Folkenstein Krisztián, Schmidt Jakab Kiskér, Ditrich János, Kuszek János, Konradt Jakab, Volweiter Károly, Hettesheimer Henrik, Schlarb Fűlöp, Ditrich Konrad, Gerhardt Jakab, Müller Fűlöp Ószivác, Frick Pál Ujverbász, Malacko János Bácskeresztúr.

Szerkesztői üzenetek.

A gabonatermésről szóló értékes tudósításokért hálás köszönetet mondunk lapunk tisztelt barátainak.

M. K., Jánoshalma. Postára tettük.

W. H., Zenta. Kerényen nyaral. De azért csak intézze Zomborba, ahonnan titkára továbbítani fogja.

S. Gy., Baja. Nem lehet elintézni.

Cs. J., Bácsföldvár. A kért számok mindegyikével már nem rendelkezünk. A tudósításokat a papírnak csak egyik oldalára sziveskedjük írni.

R. E., Bácsalmás. Köszönet. Egyelőre nem viszi arra az utja.

T. M., Urszentiván. Köszönjük. Egyéb tudósításait is szívesen vesszük.

Dr. Sch. J., Wien, Hietzinger Hauptstrasse 71. Intézkedtünk.

F. J., Ótátrafüred, Nagyszálloda. Intézkedtünk.

S. T., Hodaág. Kleiner Lajos érseki helynök Doroslón született 1846-ban.

L. T., Bácsalmás. Néhai báró Rudits József, Bács-megye volt főispánja fia volt Rudits Máté főszolgabíró és később táblabíró. A báróságot R. József nyerte el 1857-ben. 1867-ben, midőn nyugalmába vonult, titkos tanácsos lett. Ez utóbbinak fia: ifj. br. Rudits József, ki a bácsalmási választókerületnek többször volt képviselője. 1885-ben halt meg.

D. Gy., Zenta. E hó 10-én tettük postára.

W. B., Baja. Nem tudja elintézni.

Z. M-t. Mérges anyagot tartalmaz.

Dr. K. A., Baja. Intézkedtünk.

»Erdő mélyén.« Nem közölhetjük.

»Veled vagyok.« Nem nekünk való.

Sz. M., Topolya. Technikai okokból más helyre került a folytatása.

Alkalmazást keres.

IV. polg. iskolát végzett három nyelvet beszélő 16 éves ifju, postamesternél, mint gyakornok alkalmazást keres. Cim a »Bács-megye« kiadóhivatalában (Budapest, Te-2—1 rézkörüt 2.)

DIÓ

feltört

egy 5 kilós csomag
10 korona 62 fillér
postán utánvétel. Cim:
Magyar kereskede-
mi részvénytársaság
Gyöngyösön.

Az egész vármegye tudja már,

hogy

Soós Károly

artézi fürdője

Óbecsén

az egészségesnek és betegnek egyaránt kincset ér.

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhűt testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek!

A legjobb időbeosztás

Zenta város Tanácsától.

17677. szám./Kig. 1913.

Boltbérleti hirdetmény.

Zenta r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy az **ujjonnan épült városháza alatti**

45 bolthelyiséget

az 1914. évi november hó 1-től 1920 évi november 1-ig terjedő időre bérbe adja.

A város képviselő testülete a 8, 9, 10, 21, 22, 23, 39, 40, 41. számú boltokra nézve a kikiáltási évi bért négyzetméterenként **40 koronában**, a 7, 11, 12., 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24 és 25 számú boltokra négyzetméterenként **35 koronában**, a 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37. és 38. számú boltokra négyzetméterenként **30 koronában**, a 42, 43, 44, 45. számú bolthelyiségekre pedig négyzetméterenként **25 koronában** állapította meg. Ezen bérösszegekben bennfoglalatik a bolthelyiséghez tartozó pince bére is.

Felhivatnak tehát bérelni szándékozók, hogy szabályszerűen kiállított s felblyegezett zárt írásbeli ajánlataikat 1913. évi **november hó 1-ig Zenta r. t. város Tanácsához** címzetten **„Ajánlat a városházi bolthelyiség bérletére**« felirattal jelezve 1913. évi október hó 31-én d. e. 10 órájáig a város iktató hivatalába adják be. Csatolandó az ajánlathoz Zenta város házipénztáránál letett, s az ajánlati összeg 25 %-át kitevő bánatpénz (készpénz vagy ovadékképes értékpapír) letétbe helyezéséről szóló elismervény (nyugta). Az ajánlati összeg csak négyzetméterekre szólhat. Százalék szerinti vagy nem szabályszerű valamint elkésenti és távirati ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Feltüntetendő az ajánlatban esetleg azon körülmény is, hogy ajánlattevő több egymás melletti helyiségre tart igényt.

Fenntartja a város magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok el vagy el nem fogadása felett szabadon határozzon, tekintet nélkül a bér összegekre.

Az egyes bolthelyiségek területe az üzlethelyiségekhez tartozó (pince) raktárhelyiség betudása nélkül a következők:

VII.	21 79	□ m	XXVII.	25 58	□ m
VIII.	22 83	»	XXVIII.	28 27	»
IX.	21 70	»	XXIX.	20 42	»
X.	31	»	XXX.	29 36	»
XI.	32 14	»	XXXI.	29 36	»
XII.	32 14	»	XXXII.	20 42	»
XIII.	32 14	»	XXXIII.	26 47	»
XIV.	33 13	»	XXXIV.	28 90	»
XV.	36 72	»	XXXV.	29 36	»
XVI.	36 72	»	XXXVI.	23 67	»
XVII.	33 12	»	XXXVII.	23 67	»
XVIII.	32 14	»	XXXVIII.	23 67	»
XIX.	32 14	»	XXXIX.	14 50	»
XX.	32 14	»	XL.	26	»
XXI.	32 68	»	XLI.	14 72	»
XXII.	32 17	»	XLII.	30 51	»
XXIII.	22 87	»	XLIII.	32 94	»
XXIV.	25 64	»	XLIV.	30 92	»
XXV.	22 67	»	XLV.	29 76	»
XXVI.	26 43	»			

Az I—VI. sz. bolthelyiségekre az ajánlat a négyzetmétertől eltekintve adható be.

Feltételek és terrajz a gazd. tanácsos hivatalos helyiségében betekinthetők, hol is részletes felvilágosítások is megfognak adni.

A bolthelyiségek az 1914. évi november 1-én vehetők használatba, amennyiben azonban az előbb is használatba vehető volna, jogában állandó bérlőnek a helyiséget korábban átvenni.

Zenta város tanácsának 1913. évi augusztus hó 2-án tartott üléséből.

Szárích Géza

polgármester.

Legelegánsabb
és legegyszerűbb

BUTOR

kiváló jó minőségben, legolcsóbban beszerezhető készpénzért és részletfizetésre

HAAS ÉS WEISZ

műbutor-asztalosok
és kárpitosoknál

BAJA

Főtér, a városháza és Nemzeti-szálloda között.
Telefon-szám 143. ——— Telefon-szám 143.

14-25

Eladó gyógyfürdő-szálloda

Melencén (Torontálmegye) a gyógyfürdő közvetlen közelében ujonnan épült »Szálloda és Vendéglő« 16. vendég-szobával, nagy konyha és étteremmel, korlátlan italmérési engedéllyel, tervezett villany világítással, megfelelő pincze, jégve-rem, istálló, nagy felszer, szóval teljes berendezéssel, szabad kézből, örök áron azonnal

eladó.

Ezen szállodának 8 évi adómentessége van. Csak a fürdő idény alatt megközelítőleg, a folyó évi kedvezőtlen időjárást tekintve, forgalma 30000 koronára tehető.

Érdeklődőknek bővebb tájékoztatást ad, a jelenleg ott alkalmazott Preller János, avagy Ruzsa Ferenc zentai szállodatulajdonos (Kard-utca 389. szám), aki levéllal megkeresésre készséggel, szintén levélileg válaszol. 3-3

Olcsó és jó csakis

Wiedl János Versecz (Temesvári-ut 14.)

bor- és pálinkanagykereskedésében kapható.

Szilva pálinka, egyszer égetve 50, 56, 62, 70, 78, 84 fill. literenként.

Szilva pálinka duplán égetve 1 K 20, 1 K 30, 1 K 60 literenként.

Törköly egyszer égetve 40, 46, 52, 56, 65, 72 fillér literenként.

Törköly duplán égetve 1 K, 1 K 10, 1 K 50 literenként.

Bor idej, fehér és siller 38-40 fill. liter.

Ó bor fehér 64-70 fillér literenként.

Ó bor vörös és siller 54-64 fill. liter.

A cég kölesön hordóiban, melyek azonnal kiürítendő és bérmentve vissza küldendő.

Pálinka 25 litertől, bor 50 litertől kezdve szállítatik. 12-3

Kivánatra 1/2 literes mintát is küldünk önköltséges árban, utánvétellel.

Vig Emil „Casinó” szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal rendelkezik

Csonoplya község előljárósága.

2502 szám. 1913.

Hirdetmény.

Csonoplya község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező

nagyvendéglő

f. évi augusztus hó 21-én d. e. 10 órakor Csonoplya község tanácstermében 3 (három) évi időtartamra és pedig 1914. évi január hó 1-től 1916. év december hó 31-ig a legtöbbet ígérőnek árverés útján bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár évi 1000 korona.

Zárt írásbeli ajánlatok Csonoplya község előljárósága címére 100 korona bánatpénz csatolása mellett 1913. évi augusztus hó 20-ig beadhatók.

Az árverési feltételek naponta a hivatalos órák alatt Csonoplya község jegyző-jénél megtekinthetők.

Csonoplya, 1913. évi augusztus hó 5.

Patacsits Dániel
jegyző.

2-1

Burnáty István
bíró.

„Otthon”-szálloda Ada tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes szobák; jó és olcsó étkezés; gondos kiszolgálás.

Tanulók teljes ellátása.

Apatinban gyermektelen házaspárnál, hol a német nyelv elsajátítására is alkalom nyílik, kitűnő és olcsó ellátást kapna polgári iskolai tanuló vagy tanuló. Ertesítést ad Winkler Péter Apatin, Vásár-utca. 3-3

A szabadkai Széchenyi- fiúnevelő intézetbe

felvétetnek jó megaviseletű tanulók. A nővendékek állandó felügyelet és tanári ellenőrzés alatt vannak. Havi díj 80 kor.

Prospektust küld az intézet igazgató-sága. Szabadka VI. ker. István-utca 79. szám. 4-2

Leányinternátus Zentán.

Elfogad belakós, félbelakós elemi, polgári és leánygimnáziumi tanulókat nagyon mérsékelt díj mellett. Az intézet a Tisza partján fekszik, rendkívül egészséges.

Zongora, francia, német oktatás, folytonos felügyelet, anyai gondoskodás, correptálás. Prospektust küld az »Igazgató-ság« Zenta, Bercsényi-utca 348. sz. 3-1

28./1913.

Árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter urnak f. é. július hó 22-én kelt 47858/VII/2 számú rendeletére a hód-sági állami komló-minta telepén termelt idei

komlótermés

Hódságon az állami komló-minta telepen f. hó 19-én d. e. 9 órakor nyilvános árverés útján lábon (zölden) a legtöbbet ígérőnek fog eladatni.

Árverési feltételek:

1. Minden árverező, az árverést megelőzőleg 1000 K. egyezer kor. bánatpénzt tartozik a kiküldött árverést vezető kezéhez letétbe helyezni. A vevő bánatpénze — nyugta ellenében visszatartatik s a termés elszállítása után fog elszámoltatni.

2. A vevő a komló-termést saját költségén tartozik leszedetni és a szedés után naponként kétszer — délben és este — hivatalos mérlegelés megejtése után, az értéket lefizetve — elszállítani.

3. A vevő a szedéshez annyi munkást tartozik beállítani, hogy az átvétel legfeljebb 8 (nyolc) napon belül befejezést nyerjen, ellen esetben minden napi késedelmekért 20 (husz) korona bánatpénzt tartozik fizetni.

4. Az árverés a komló össztermésére métermázsás egység alapján történik.

5. A kikiáltási ár a komló napi árához viszonyítva fog megállapítottatni.

Hódság, 1913. augusztus hó 1-én.

Wissinger Richárd

a hód-sági állami komló-mintatelep felügyelője.

Méz

Kitűnő, tisztán kezelt CSEMEGE-MÉZET szállít 5 klgmos postabördönnel, bérmentve utánvétellel 9 koronáért, szatmári Szabó István méhészete, Pankota.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcso áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmgyei Gazdaszöveteg szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

TRAPPISTA sajt

apró kerekben, legfinomabb minőségben
— kilója 2.60 fillér. —

EMENTHALI sajt

szép és jóízű, Gádor községben készült
— kilója 2.20 fillér. —

Márián Györgynél Gádor (Bácsmege)

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

Friss teavaj és tyúktojás

legolcsóbban itt kapható.

KOHN ARNOLD

sirkőraktára

Budapest, VII., Károly-körút 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy raktárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: szerdán egész nap, hétfőn, pénteken délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Téglagyár és szőlő eladás.

Illok, Duna melletti községben kör-téglagyár és 6 ölnyi mészégető, valamint 3 ölnyi szőlő, azokhoz való felszerrel és 3 lakházzal és felszereléssel **szabad kézből, a lehető legelőnyösebb feltételek mellett eladó.**

A téglagyár évenként 1-1½ millió téglát termel. Az üzem 20.000 koronán felüli évi tiszta jövedelmet biztosít.

A vételhez egyelőre 15-20000 kor. elegendő. A többi az ingatlanra jelzálogilag biztosítható. Fővilágosítást ad a tulajdonos:

Leopold Heim
szénexporteur Sarajevo.

9-20

HORVÁTH és TÁRSA

tekeasztal és dákógyár

BUDAPEST,

Liszt Ferenc-tér 10.

Tekeasztalok elsőrendű minőségben, különböző kivitelben.

Kávéházi berendezések és felszerelések.

Jégszekrényeket nagy választékban tartunk raktáron.

Elefántcsontgolyók különböző minőségben és árakban **Dákók** nagy választékban.

Dákójavításokat és golyószabályozásokat, **behuzásokat** finom francia posztóval megrendelés után azonnal eszközölünk.

Terveket, rajzokkal, költségvetéssel mindenkor szívesen szolgálunk. 41-52

1533. 913.

Pályázati hirdetmény.

Az **Ófuta** községben leköszönés folytán megüresedett és előleges havi részletekben kiutalványozandó 1000 korona javadalmazással egybekötött községi

irnoki állásra

pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni óhajtokat, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hivatalomhoz f. évi **augusztus hó 25-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelmembe vétetni nem fogom.

Ujvidék, 1913 év augusztus hó 2-án.

Nikolits Izidor
főszolgabíró.

2-2

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

WEISZ LEÓ hitelügyi irodája Szabadka.

Közvetíték Pénzkölcsönt

ház- és födbirtokokra, tisztviselők fizetésére, örökségekre és haszonélvezetekre.

Tisztviselők kölcsöneit konvertálom.

Házak vételét és eladását közvetítem.

Házasságokat közvetítek

Személyesen eljövök.

Kajszinbarack

remek szép, nagy példányok, befőzés és lekvár céljára, öt kilós postakosárral 4.—, métermázsánként 60 korona, nagyon szép nagyszemű ringlő öt kilós postakosár 4.—, métermázsánként 56 korona. Cukordinnye a legfinomabb turkesztán és ananaszfajokból, öt kilós postakosárral 5 korona, métermázsánként 70 korona. Szállítás utánvétellel bérmentetlenül **Mészáros József** által **Nyiregyháza, Zöldségtér.** 5-4